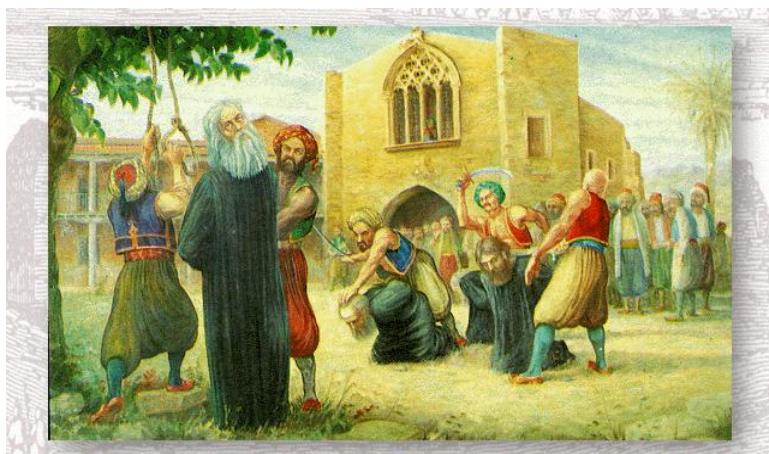

Ο απαγχονισμός του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού από τους Τούρκους

την 9^η Ιουλίου 1821

Στις αρχές του 19ου αιώνα στην Κύπρο επικρατεί Τουρκοκρατία. Η ημερομηνία μύησης του Κυπριανού στη Φιλική Εταιρεία παραμένει άγνωστη. Ωστόσο, το 1820, φιλοξενεί τον Φιλικό Δημήτριο Ίπατρο και του υπόσχεται οικονομική βοήθεια για την επανάσταση των Ελλήνων. Αργότερα, τον Οκτώβριο του ίδιου έτους, ο Αντώνιος Πελοπίδας (υπό τις διαταγές του Αλέξανδρου Υψηλάντη), στάλθηκε να παραλάβει την εισφορά του Αρχιεπισκόπου.

Η Φιλική Εταιρεία αποφάσισε να μην εμπλακεί η Κύπρος σε ένοπλο αγώνα, καθώς ήταν επικίνδυνη η γεωγραφική της θέση, αλλά να περιοριστεί στην υλική βοήθεια. Όταν ξεκίνησε η Επανάσταση, ο Τούρκος σουλτάνος διέταξε την αφοπλισή των Κυπρίων - κάτι που έγινε χωρίς αντίσταση. Ο Κυπριανός προσπάθησε να πείσει τους Κύπριους να υπακούσουν (κάτι παρόμοιο έκανε και ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε') και διαβεβαίωσε τον Τούρκο κυβερνήτη, Κιουτσούκ Μεχμέτ, για την υπακοή των Ελλήνων.

Παρά τις προσπάθειες αυτές, ο Αρχιμανδρίτης Θεοφύλακτος Θησεύς διένειμε προκηρύξεις στη Λάρνακα, με σκοπό να ξεσηκώσει σε αγώνα τους Έλληνες της Κύπρου - κάτι που έχει καταγγεληθεί από τον Τούρκο κυβερνήτη στην Υψηλή Πύλη. Ο σουλτάνος επέτρεψε στον Κιουτσούκ να συλλάβει, να δημεύσει την περιουσία και να εκτελέσει αυτούς που συμμετείχαν σ' αυτό το κίνημα.

Στις 9 Ιουλίου (ημέρα Σάββατο), κληθέντες σε συγκέντρωση στη Λευκωσία οι εκκλησιαστικοί ηγέτες και πρόκριτοι της Κύπρου από τον Οθωμανό διοικητή Κουτσούκ Μεχμέτ και κατόπιν έγκρισης από τον Σουλτάνο για μαζικές εκτελέσεις κορυφώθηκε το δράμα με τον απαγχονισμό του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού σε μια συκαμινιά στη πλατεία του Σεραγίου (σήμερα βρίσκεται στο κατεχόμενο από τους Τούρκους τμήμα της πρωτεύουσας). Του απαγχονισμού αυτού ακολούθησε την ίδια ημέρα ο αποκεφαλισμός τριών μητροπολιτών της Πάφου Χρύσανθου, του Κιτίου Μελετίου και της Κηρυνείας (νυν Κερύνεια) Λαυρεντίου. Αργότερα, στην Κύπρο έφθασαν 4.000 στρατιώτες από την Αίγυπτο, οι οποίοι τρομοκράτησαν τον πληθυσμό της Κύπρου. Τα λείψανα των παραπάνω δόθηκαν την επομένη, στις Ιουλίου, ημέρα Κυριακή, σε ομάδα ιερέων, οι οποίοι τα έθαψαν στον περίβολο του ναού της Παναγίας Φανερωμένης (Λευκωσία) - αργότερα, εκεί κτίστηκε σπουδαίο Μουσουλείο, όπου φυλάσσονται μέχρι σήμερα τα οστά τους.

Οι εκτελέσεις συνεχίστηκαν ως τις 14 Ιουλίου και είχαν ως αποτέλεσμα τον θάνατο 470 ή 486 ανθρώπων - 36 Κύπριοι εξισλαμίστηκαν (αν και μερικοί απ' αυτούς επανήλθαν στη χριστιανική πίστη) και κατάφεραν να γλιτώσουν τον θάνατο.